

	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
	001	06	13	20	27	34	41	48	55	62	69	76	83	90	97	04	11	18	25	32	39	46	53	60	67	74	81	88	95	02	09
	001	86	66	46	26	06	86	66	46	26	06	86	66	46	26	06	86	66	46	26	06	86	66	46	26	06	86	66	46	26	06

Maanantaina 30. joulukuuta 2013

MAASEUDUN TULEVAISUUS

13

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

30.12.13

Aurinko nousee

Helsingissä kello 9.25 ja laskee kello 15.21 Oulussa kello 11.38 ja laskee kello 12.54

Päivän sana

30.12. Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että me pääsisimme lapsen asemaan. Gal. 4:4–5 31.12. Täivasta te kyllä osaatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä. Tämä paha ja uskonon sukupolvi vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki Matt. 16:3–4 1.1. Jeesus sanoo: ”Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sel-

laisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin.” Joh. 14:12 2.1. Kun kuljet vesien halki, minä olen sinun kanssasi, kun virtojen poikki, ne eivät tempaa sinua mukaansa, kun astut tulen lävitse, sinä et pala eikä liekki sinua polta. Jes. 43:2

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Taavetti, Taavi, Daavid Huomenna tiistaina: Sylvester, Silvo Ylihuomenna keskiviikkona: Uudenvuodenpäivä Torstaina: Aapeli

Mietelause

”Kyllä talvi tapansa näyttää.” Vanhaa ajantietoa Alajärveltä

OIKAISU

Väärä määrä merkkivuosia

Merkkipäiviä-palstalla oli maanantaina 23.12. maanviljelijä, eläkeläinen **Toivo Pölläsen** syntymäpäivän merkkivuodet väärin. Pöllänen täytti 80 vuotta, eikä 85 vuotta, niin kuin palstalla virheellisesti mainittiin. Toimitus pahoittelee virhettä. **MT**

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Lomalle!

Yksi tärkeimpiä yksittäisiä keinoja parantaa työssä jaksamista viljelijän ammatissa on mielestäni säännöllinen lomailu. Jos arki tuntuu jatkuvan päivästä toiseen puuduttavana eikä millään jaksaisi, voi olla, ettei työssä olekaan mitään vikaa – vain lomailu on jäänyt väliin liian monta kertaa peräkkäin. Loma-aika rytmittää vuoden kiertoa niin kuin juhlapyhät, puinnit ja kylvötkin. Lomailu suuntaa ajatuksen tulevaan ja auttaa jaksamaan raskaimmat päivät. Suunnittelu on yhtä hauskaa kuin matkustaminenkin, matka alkaa jo kohteen valinnasta. Lomafilistelilyn kuuluu matkaoppaiden selailu ja matkareittien valinta. Autolla, lentokoneella, bussilla, laivalla vai junalla? Valinnanvaraa löytyy myös matkakohteista eikä virkistävä matka välttämättä ole kallis. Turun matka birgit-talaisluostarin vierashuoneissa yöpyen katkaisee arjen siinä missä aurinkolomakin. Pääasia, että maisema vaihtuu.

Matkalla näkee itsensä ja maailman uudesta näkökulmasta. Kokemuksiin ja muistoihin voi palata pitkänkin ajan kuluttua. Selasin äskettäin vanhoja matkavalokuvia albumista ja ihmettelin, miten nuorilta ja laihoilta kaikki näyttivät. Muisti on hatara, suurin osa pienistä elämyksistä katoaa muistoista äkkiä. Mutta kun katson vanhaa, peiliaurinkolasien takana piilotelevaa merimiespappaa valokuvassa, muistan aina sen ainoan suomenkielisen sanan, jonka hän osasi. ”Kotkassa, Kotkassa”, pappa hekotteli Kap Verdellä vihreäseinäisessä pikkubaarissa, jonka nimi oli Relax.

Työkin voi näyttää toisenlaiselta, kun on käynyt muualla. Erityisesti uusia ajatuksia ovat herättäneet maatalousmatkat Skotlantiin, Saksaan ja Viroon – kaikille ei tosin sovi se, että vielä lomallakin pitäisi lehtiä ja traktoreita katsella. Toistaiseksi minulle on sopinut hyvin, että melkein kaikilla lomilla käyn vanhojen traktorien tapahtumissa. Saksassa, Englannissa, Tanskassa, Espanjassa... vielä monta maata puuttuu.

Erityisen tärkeää on lomilla, kun tuntee itsensä stressaan-tuneeksi ja väsyneeksi. Murheet eivät loppu murehtimalla eivätkä huolet huolehtimalla. Samoja uria kiertävät ajatukset voi muuttaa tekemällä jotakin toisin. Ainakin pieniä murheita voi hallita muuttamalla arkisia toimintatapoja. Tapaanko tarpeeksi ystäviä ja tuttavvia? Käynkö riittävän usein juhliissa ja tapahtumissa, joissa on hauskaa? Onko elämässä tarpeeksi vaihtelua ja rentoa oleskelua? Jos vastaus edellisiin kysymyksiin on kielteinen, liikutaan riskialueella. Lomaa voi ottaa vaikka yhdeksi päiväksi, sekin auttaa.

Parhaiten viljelijä hyödyntää lomapäivät poistumalla tilalta. Lomalla ei myöskään kannata katsoa netistä kotipaikan sääennusteita (tunnustan, olen lipsunut tästä). Kun työt ovat poissa silmistä, ne poistuvat myös mielestä.

Puheet lomien tarpeesta ovat tietysti pelkkää sanahelinää, jos eläimille ei ole hoitajaa. Viljelijän työterveystarkastukseen olisi hyvä sisällyttää myös lomasuunnitelmien kartoitus ja toimenpide-ehdotukset, jos lomitus ei toimi.

ANNA LASSILA on lapinjärveläinen luomuviljelijä, kirjailija ja perheterapeutti RR.

anna.lassila@helsinki.fi

Maanviljelysseuralle historiатеos

SEINÄJOKI (MT)

Vuonna 1863 perustetun Vaasan läänin maanviljelysseuran ja sen perillisten historia ”Askeleen edellä 150 vuotta” julkaistiin joulukuun alussa.

Nykyään Pro Agria Etelä-Pohjanmaan nimellä toimiva järjestö on jättänyt lähemättömän jälkensä maakunnan historiaan.

”Järjestöstä on kirjoitettu useita juhlakirjoja, mutta alkuperäislähteisiin nojautuvaa perustutkimusta ei ole tehty saatan vuoteen”, kertoo historian kirjoittaja, lapualaissyntyinen historiantutkija **Kaisa Viitala**.

Kesäkuussa 2011 päätoimisena aloitettu työ muotoutui painokuntoon kuluvana vuonna.

Järjestön ja sen merkittävän yhteiskunnallisen vaikutuksen lisäksi historiатеos kuvaa Etelä-

Pohjanmaan maatalouden ja koko maakunnan kehitystä. Maanviljelysseuralalla oli parhaimmillaan satoja paikallisosastoja maakunnassa.

Järjestöneuvos **Väinö Kuopala** on toiminut tuokseen laajan matrikkelin hallinnosta ja toimihenkilöistä.

”Järjestö on olemassaolonsa aikana työllistänyt lähes tuhat toimihenkilöä ja yli 60 hallinnon edustajaa. Tällä hetkellä Pro Agria Etelä-Pohjanmaassa työskentelee satakunta asian-tuntijaa”, Viitala kertoo.

Kirja on myynissä Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon museokaupassa.

JUKKA KOIVULA

Askeleen edellä 150 vuotta. 450 sivua. Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseuran säätiö.

Eläimet voivat säikkyä uudenvuoden ilotulitusta

Tuotantoeläimet ja lemmikit stressaantuvat ja voivat saada hyvinvointiongelmia uudenvuoden ilotulitusrakettien kovista äänistä ja valonvälähdyksistä. Pahimmillaan eläimet voivat panikoitua.

.....

Uudenvuoden juhlijoiden onkin syytä välttää ilotulituksilaa

haitan aiheuttamista tuotantoeläimille ja lemmikeille. ”Vähintään pitää välttää ilotulitteiden ampumista tuotantoeläinrakennusten läheisyydessä”, sanoo Eläinten hyvinvointikeskuksen johtaja **Satu Raussi**.

Erityisesti tulee välttää häiritsemästä eläimiä, jotka mahdollisesti ovat ulkona aitauksissa tai laitumella ilotulituksen aikaan.

Jos eläimet joutuvat paniikkiin, ne voivat ryntäillessään vahingoittaa itseään tai toisiaan.

Raussin mukaan varsinkin ilotulitteiden kovat äänet voivat aiheuttaa eläimille stressiä. ”Eläimet kuulevat korkeat taajuudet paljon paremmin kuin ihmiset. Ainakin nautat kuulevat myös matalia taajuuksia ihmistä paremmin”, Raussi muistuttaa.

Myös hevosilla on herkkä kuuloaisti ja ne reagoivat äkillisiin ympäristönsä muutoksiin saaliseläimen vaistolla.

Kovan äänen lisäksi melun äkillisyys on Raussin mukaan eläimille pahasta. MTK on jo aiempina uudenvuodentienoina ohjeistanut helpottamaan tuotantoeläinten oloa esimerkiksi jättämällä radion ja valot päälle navettaan. Myös tutun traktorin ääni tuotantotilan läheisyydessä sekoittaa ilotulitteiden ääniä.

”Erityisesti taajaamien läheisyydessä olevien kotieläin-suojien ja eläinaitausten lähelä tulisi rajoittaa ilotulitteiden ammuskelua”, vetooa eläinlääkäri **Leena Suojala** MTK:sta.

Ypäjän Hevosopiston tiedot-taja **Kirsti Piminäinen** kertoo, että ilotulituksen aikaan hevosopiston hevoset ovat sisällä talleissa.

”Kyllä yleistä varovaisuutta eläinsuojien lähellä pitää noudattaa”, hän ohjeistaa.

Tuotantoeläinten ohella myös monet koirat pelkäävät

Laki määräsi suojalasit pakollisiksi ilotulitteita ampuville vuonna 2009.

Eläimet kuulevat korkeat taajuudet paljon paremmin kuin ihmiset. Ainakin nautat kuulevat myös matalia taajuuksia ihmistä paremmin.«

SATU RAUSSI

ilotulitusta. Niitä siedätetään etukäteen ja jopa lääkittäin rauhoittavilla aineilla ilotulituksen aikana.

Ilotulitteissa

on vaaransa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes muistuttaa uudenvuoden juhlijoita ilotulitteiden vaaroista. Ilotulitteet ovat räjähteitä, joiden käyttöön liittyy aina riskejä. Niitä pitää

käyttää varovaisesti, noudattaa käyttöohjeita huolellisesti ja huolehtia ilmoitetuista turv-etäisyyksistä.

Tukesiin Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan noin viidesosa suomalaisista juhlii uuttavuotta ilotulitteita ampuamalla.

Kyselyn mukaan ilotulitteiden käyttäjistä valtaosa aikoo käyttää ilotulitteita vastuullisesti: lukea käyttöohjeet ja

käyttää suojalaseja.

Kuitenkin 16 prosenttia ilotulitteita hankkivista ei kertomansa mukaan aio käyttää suojalaseja, ja 33 prosenttia ei aio tutustua ilotulitteiden käyttö-ohjeisiin etukäteen.

Ilotulitteita hankkivista kahdeksan prosenttia aikoi hankkia niitä myös alaikäisille, mikä on vastoin lakia.

Suojalasit vähentäneet silmävammoja

Suojalasit suojaavat tehokkaasti ilotulitteiden aiheuttamilta silmävammoilta, ja niiden käyttö on lain mukaan pakollista ilotulitteita ampuville. Pakollisuus tuli voimaan joulukuussa 2009, jolloin ilotulitteet aiheuttivat 47 sairaaloissa hoidettua silmävammaa. Sen jälkeen vammat ovat vähentyneet selvästi.

”Suojalasiapakko koskee ilotulitteiden ampujia, mutta

suosittelen suojalaseja vahvasti myös katsojille. Lasit suojaavat silmiä tehokkaasti ilotulitteiden kipinöiltä, roiskeilta ja pieniltä harhautuneilta ilotulitteilta. Laseja voi ostaa samasta myyntipisteestä kuin ilotulitteitakin”, toteaa ylinsinööri **Harri Roudasmaa** Tukesista.

Suomessa saa olla myynnissä vain ilotulitteita, joissa on Tukes-hyväksyntä tai CE-merkki sekä suomen- ja ruotsinkieliset käyttöohjeet.

Ilotulitteiden myynti ja luovuttaminen alaikäisille on kielletty. Myyjät valvovat ikärajojen noudattamista ja vanhempien vastuulla on huolehtia siitä, ettei ilotulitteita joudu alaikäisten käsiin.

Raketteja ja ilotulitteita saa ampua uudenvuodenäynä kello 18–02 välisenä aikana.

MAIKKI KULMALA

Lintujen talviroukintapaikka kannattaa pitää puhtaana

Hyvällä lintujen talviroukintapaikalla ruoka on tarjolla automaateissa, joihin linnut eivät pääse sisään.

”Näin ruoka pysyy puhtaana lintujen syljystä ja ulosteista, joissa erilaiset taudinaihuttajat voivat levitä”, muistuttaa Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

Jotkut taudinaihuttajista, kuten ulosteissa leviävä salmonellabakteeri, voivat tarttua myös ihmisiin ja muihin ruukintapaikalla liikkuviin eläimiin. Ruokinta-automaattien on oltava kestäviä ja puhdistettavissa olevaa materiaalia.

Linnut levittelevät siemeniä ja niiden kuoria ahkerasti ruukintapaikalla, ja maahan kertyy myös ulosteita. Kertynyt jäte on puhdistettava aika ajoin pois, varsinkin jos ilma muuttuu lämpimämmäksi ja ruokapaikan ympäristö kosteaksi.

Lintuja tulee ruokapaikalle sitä enemmän, mitä runsaammin ja parempilaatuista ruokaa on tarjolla. Yhden tartuntaa kantavan linnun eritteet pääsevät lintuladalla kosketuksiin kymmenien, jopa satojen lintujen kanssa, Evirasta muistutetaan.

Linnuille tarjottavan ruuan määrä on syytä pitää kohtuul-

lisena, jolloin puhtaanapito ja tautitilanteen hallinta on helpompaa. Jos ruokintaintoa ja ruokaa riittää runsaasti, voi harkita toisen ruokintapisteen perustamista eri paikkaan yhden ruokinnan laajennuksen sijaan.

Joskus kaikista varotoimis-

takin huolimatta tautiepidemia voi iskeä ruokintapaikalle. Toisinaan nähdään paljon kuolleita, toisinaan vain yksittäisiä sairaita lintuja.

Sairauksien ja kuolemien selvittämiseksi kuolleita lintuja kannattaa lähettää tutkittavaksi Eviraan, tuotanto- ja villieläin-terveyden tutkimusyksikköön, Ouluun. Ruokintapaikoilta saadut lintunäytteet ovat tärkeä osa valtakunnallista tautiseurantaa, eikä tutkimuksista peritä maksua. Evira lähettää tutkimustuloksen aina kirjallisenä näytteen lähettäjälle.

Kunnissa on annettu omia ohjeita talvilintujen ruokinnasta, ja niitä kannattaa etsiä kunnan kotisivuilta.

MT

www.evira.fi

Urpiaisia sairastui joukkoittain salmonellaan viime keväänä.

JAANA KANKAANPÄÄ